

Remissyttrande
KN2024/02460

Klimat- och
näringslivsdepartementet

2025-08-28

Byggföretagens yttrande över Ökad VA-beredskap (SOU 2024:82)

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar cirka 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerat betänkande och lämnar synpunkter på de delar som har särskild koppling till byggsektorn och samhällsbyggandet. I övrigt ansluter vi oss till Svenskt Näringslivs remissvar.

Byggföretagens utgångspunkter

Vatten- och avlopp påverkar bygg- och anläggningssektorn både i den dagliga produktionen samt de långsiktiga planerings- och genomförandeprocesserna. Vatten används både i byggproduktionen och i materialen som används i byggnation. Borrning, betongarbeten, maskintvätt och dammbindning är exempel på aktiviteter som förutsätter en stabil vattenförsörjning för att undvika produktionsavbrott och försenade byggprojekt. Likaså är robusta VA-system en förutsättning för en god utveckling av städer och områden. Den låga förnyelsetakten i VA-nätet leder till ökade krav på utredningar i planprocessen och att samhällen hindras från att utvecklas där människor faktiskt vill bo. Den genomsnittliga ledtiden för byggprojekt är 4,7 år från start av detaljplanearbetet till startbesked. Långa ledtider leder till stora samhälleliga kostnader samt försenade- och fördröjade byggprocesser. I alltmer komplexa samhällsbyggnadsprocesser vittnar Byggföretagens medlemsföretag om att allt fler utredningar rör dagvattenhantering och VA.

Byggföretagens synpunkter

Byggföretagen ställer sig bakom utredningen i dess helhet och ser att åtgärder behöver genomföras skyndsamt för att säkerställa en robust leverans av vattentjänster. Bygg- och anläggningssektorn är beroende av en stabil vattenförsörjning såväl i den dagliga produktionen som för att bygga och utveckla städer och samhällen. De senaste årens tillfälliga avbrott och kapacitetsbrist ger en fingervisning om konsekvenserna vid kris eller höjd

beredskap och understryker vikten av att lagen om allmänna vattentjänster beredskapsanpassas och att ansvarsfördelningen blir tydligare.

Byggföretagen anser att föreslagna beredskapsplaner och investeringsplaner hos kommunen kommer främja transparens för företagen och därmed bidra till bättre förutsägbarhet. De utgör även ett viktigt underlag för uppföljning. Svenskt Näringslivsrapport Ett robust VA-system (2025) visar att det samlade investeringsbehovet uppskattas till cirka 31 miljarder kronor per år, men nuvarande nivåer ligger betydligt lägre. Vår utgångspunkt är att VA-beredskap kräver långsiktiga och kraftfulla insatser. För att möta behoven vill Byggföretagen betona att föreslagna förändringarna behöver ha fokus på handling och genomförande så att faktiska investeringar leder till att VA-infrastrukturen blir mer robust.

Byggföretagen välkomnar alla förslag som bidrar till en tydligare nationell samordning och minskar dagens splittrade ansvarsförhållanden. Ett mer samlat styrsystem är nödvändigt för att säkerställa att ledningsnätet utvecklas. Mot denna bakgrund tillstyrker Byggföretagen både förslaget om ett nytt etappmål för en god VA-infrastruktur inom miljömålssystemet och förslaget om en nationell strategi för hushållning av vattenresurser.

Frågor med anledning av detta yttrande kan ställas till Emma Bonnevier, klimatpolitisk expert, emma.bonnevier@byggforetagen.se alt. 08-6985887.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör